

Głos Wąbrzeński

BEZPARTYJNE POLSKO-KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 1,20 zł z odnośnikiem przez pocztę 20 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent nie ma prawa żądać postterminowych dostaw gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dalsze ogłoszenia redakcja nie odpowiada. Redakcja i administracja: ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,262. — Redaktor przyjmuje od 10—12.

*Bumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!*

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr. za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 50 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabata udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeński” wychodzi trzy razy tygodniowo, i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądownym śledzeniu należność rabat upada. Dla wszelkich spraw spornych władzowy jest Sąd w Wąbrzeźnie. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Nr. 52

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub wtorek 3 maja 1932 roku.

Rok XII

W rocznicę Konstytucji 3 Maja 1791 r.

Dzisiejsza rocznica uchwalenia wiekopomnej Konstytucji 3-go Maja 1791 roku nabiera szczególnego znaczenia. Żywo nasuwa się analogia między sytuacją obecną, a tym wysiłkiem kół państwotwórczych, który uwieńczony został Konstytucją 3-go Maja.

Niewątpliwie zbliżamy się wielkimi krokami do momentu, gdy rozegra się decydująca walka dziś, jak rozegrała się przed półtora wiekiem blisko, o tę samą sprawę — o naprawę ustroju Rzeczypospolitej.

Różnica polega na tem, że twórcy Konstytucji 3-go Maja musieli przygotowywać dzieło swoje w mrokach tajemnicy, dzisiaj naprawa ustroju przygotowana jest w pełnym świetle jawności, kontroli opinii publicznej, dyskusji, która dawno już wybiegła poza ramy ciał parlamentarnych, objęła najszerze szeregi tych obywateli, dla których dobro Rzeczypospolitej nie jest pustym dźwiękiem.

Różnica polega i na tem jeszcze, że w dobie przygotowywania prac nad Konstytucją 3-go Maja, Rzeczpospolita zaledwie dźwigać się zaczęła z wielkiego upadku i rozstroju, że w jej sprawach wewnętrznych głos decydujący mieli przedstawiciele obcych, wrogich mocarstw, czyhających na jej ostateczną zgubę.

Dzisiejsza Rzeczpospolita odrodzona, jakkolwiek w trudnym położeniu, jest organizmem zdrowym, rosnącym w siły, będącym czynnym współtwórcą na arenie polityki międzynarodowej, nie zaś — tej polityki bezwolnym przedmiotem.

Konstytucja 3-go Maja, ze względu właśnie na wrocie czynniki zewnętrzne, mające na mocy dawniejszych traktatów wgląd i kontrolę nad jej życiem wewnętrznym, oraz ze względu na zbyt potężne żywioły anarchiczne wewnątrz organizmu państwowego, musiała być uchwalona w drodze zamachu stanu, przy wyraźnym nacisku siły zbrojnej. Naprawa ustroju Rzplitej, na którą pracuje obecna większość sejmowa, będzie niewątpliwie przeprowadzona w pełnym majestacie prawa, na podstawie tych przepisów, jakie zawiera Konstytucja obecnie obowiązująca.

Nie powtórzy się również historia, która przed półtora wiekiem w rezultacie ostatecznym doprowadziła zarówno do pogrzebienia samej Konstytucji 3-go Maja, jak i bytu niepodległego Rzplitej Polskiej.

Opozycja będzie, oczywiście, zwalczała projekt większości. Ale nie pójdzie w ślady Targowicy. Nie będzie szukała pomocy zbrojnej przeciwko własnemu rodakom u żadnej „wspaniałomyślniej imperatorowej”.

Cel Konstytucji 3-go Maja, jak i cel projektowanych obecnie zmian w obowiązującej ustawie jest jednaki: naprawa ustroju państwowego w kierunku jego wzmocnienia.

Wiązania organizmu państwowego muszą być wzmocnione tak, by zapewniły mu one trwałość i bezpieczeństwo. Stać się to może jedynie kosztem niejakiego uszczuplenia bezgranicznej swobody zarówno jednostek poszczególnych, jaki tych ugrupowań, które zwykle zwiemy partiami i stronnictwami politycznymi. Konstytucja 3-go Maja mogła stać się faktem dokonany dzięki temu, że znaczna część ówczesnej warstwy rządzącej — szlachty — zrozumiała konieczność ofiary ze swych praw i przywilejów na rzecz dobra i interesu Rzeczypospolitej.

Jeśli dzisiaj obchód pamiętki Konstytucji 3-go Maja nie ma być mar-

tywm jedynie rytuałem, winniśmy sobie uprzytomnić, że duch, z którego zrodzona była Konstytucja 3-go Maja — to chlubne świadectwo odrodzenia moralnego społeczeństwa polskiego po długotrwałym okresie rozstroju i upadku — był duchem miłości Ojczyzny i ofiary na Jej rzecz, ofiary może najcięższej, bo z miłości własnej, z samolubnych przywilejów i bezgranicznej wolności.

Tęgo ducha ofiary winniśmy wzbudzić w sobie dzisiaj, gdy znowu stoimy w obliczu najważniejszego w dobie obecnej zadania — konieczności naprawy ustroju Rzeczypospolitej.

Zniesienie przysięgi

Londyn. PAT. Nocą, sejm irlandzki w Dublinie przyjął większością głosów w drugim czytaniu projekt ustawy, znoszącej przysięgę poselską na rzecz króla. Za projektem głosowało 77 posłów ze stronnictwa republikańskiego i Labour Party, przeciw projektowi głosowało 71 posłów opozycji konserwatywistów, niezależnych i farmerów. Uchwalenie ustawy w trzecim czytaniu jest zapewnione.

Zamykając debatę nad drugim czytaniem De Valera m. in. oświadczył: „o ile podejmujemy rokowania z Wielką Brytanią, to uczynimy to tylko w imieniu jednej połączonej Irlandji. Sprawa przysięgi nie wymaga żadnych rokowań. My tylko wprowadzamy w życie ostatnie z niewykonanych jeszcze liter naszych legalnych uprawnień.”

Okrucieństwa Niemców podczas wojny światowej

Bruksela. PAT. Wielkie wrazenie wywołało opublikowanie w Belgji pamiętników Augusta Vierseta, szefa gabinetu burmistrza Brukseli, który pełnił te funkcje w czasie wielkiej wojny. Opisuje on niesłychane zbrodnie, popełniane przez żołnierzy niemieckich.

W Haelen mieszkańcy pochowali się w chwili wejścia wojsk niemieckich do piwnic. Żołnierze nakazali im wyjść stamtąd i na ulicy strzelali z karabinów zabijając ich bez różnicy płci i wieku.

P. Vierset opisuje szereg bezprzykładnych okrucieństw w stosunku do wziętych do niewoli żołnierzy belgijskich. Pewien wyższy oficer belgijski, będąc ranny, został przez Niemców podziurawiony przeszło 40 pchnięciami bagnatów. Podobnych okrucieństw dopuszczali się Niemcy na początku wojny we wszystkich gminach, paląc całe miasta i wsie bez najmniejszego powodu.

Wykonanie kary śmierci za szpiegostwo

Szeregowiec Mikołaj Kuniach został skazany wyrokiem wojskowego sądu okręgowego — jako doraźnego — w Wilnie z dn. 28 kwietnia r. b. na karę śmierci przez rozstrzelanie i wydalenie z wojska za zbrodnie szpiegostwa.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej polskiej, odrzucił prośbę skazanego o zamianę mu, w drodze łaski, orzeczonej kary na dożywotnie ciężkie więzienie, wobec czego wyrok uprawomocnił się i został 30 kwietnia wykonany.

Skazaniec pochodził z Horudca pow. Kobryńskiego, był wyznania prawosławnego, narodowości białoruskiej, ukończył 4 klasy gimnazjum, a przed służbą wojskową trudnił się malarstwem pokojowym.

Już jako młody chłopiec należał do różnych organizacji antypaństwowych

W czasie odbywania służby wojskowej będąc w bezustannym kontakcie z agentami obcych po tw. udzielał im tajnych wiadomości, dotyczących wojskowej obrony państwa. Za wiadomości te otrzymywał dość sówite wynagrodzenie.

Rozstrzelany Kuniach do ostatniej chwili — mimo nieprzychylnych dlań wszystkich zeznań — jako też i dowodów pisemnych — nietylko do winy się nie przyznał, ale utrzymywał uporczywie, że jego rola w tej sprawie była „znikoma”.

NOWY STATEK POLSKI
Gdynia. PAT. W stoczni Helsingor spuszczonej został na wodę statek „Lwów”, zamówiony dla Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego. Matką chrze-

stną była p. Leitgeberowa, żona sekretarza poselstwa polskiego w Kopenhagdzie. Spuszczenie na wodę odbyło się w obecności przedstawicieli poselstwa polskiego, władz duńskich oraz polskich.

ARESZTOWANIE OHYDNYCH MORDERCÓW

Przemysł. PAT. Policja śledcza aresztowała Michała Figurskiego 24-letniego ślusarza, podejrzanego o dokonanie szeregu kradzieży na terenie Przemysła. Podczas badania Figurski przyznał się, iż brał udział w napadzie na przedmieściu Zniesienie we Lwowie na rodzinę Gruberów, podczas którego zamordowano 3 osoby. Figurski wydał swych współników, których już aresztowano. Została również aresztowana żona jednego z uczestników napadu, która była poinformowana o zbrodni. Wszyscy oskarżeni w najbliższych dniach będą przewiezieni do Lwowa.

ŻYWCEM SPALONE

Radomsko. PAT. We wsi Brzeziny w powiecie radomskim wybuchł pożar w zabudowaniach Józefa Walczaka, którego ofiarą padły dwie córki właściciela folwarku.

Z pod zgłiszczy domu wydobyto zwęglone zwłoki 18-letniej Stanisławy i 20-letniej Janiny Walczak. Straty materialne są znaczne.

ZNIESIENIE PIERWSZEJ KLASY GIMNAZJALNEJ

Donoszą, że z nowym rokiem szkolnym zostanie zniesiona pierwsza klasa gimnazjalna we wszystkich gimnazjach państwowych. Pozostaje to w związku z reformą szkolnictwa średniego i powszechnego.

PIEKNY TEREN WYZNACZONO NA MIĘDZYNARODOWY ZLOT SKAUTÓW WODNYCH

Na teren Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych, który odbędzie się w sierpniu, wybrano uroczą polaną leśną, tuż nad jeziorem Garczyńskim, na Pomorzu. Środkiem polany biegnie linja kolejowa, umożliwiając doskonałą komunikację z obozem, który będzie dysponował własnym przystankiem kolejowym. Brzeg jeziora bardzo stromy posiada dwoje schodów, których ilość na czas trwania zlotu powiększy się jak również wybuduje się ruchomy pomost dla łodzi żaglowych i wiosłowych. Od strony północno-zachodniej łagodniejszy stok prowadzi do jeziora i „Czarciej wyspy”. Tu od strony północnej znajduje się mały pomost, który postanowiono rozbudować na przystań dla kajaków. T. zw. „Czarcia wyspa” jest końcem półwyspu w formie kopolastego pagórka, z którego publiczność będzie mogła doskonale śledzić zawody wodne.

Na terenie zlotu przystąpiono już do prac w związku z uporządkowaniem dróg i przystosowaniem terenu do uporządkowaniem terenu do urządzenia obozu. Pracami temi zajął się z całą gorliwością komitet zlotowy w Kościerzynie.

